

ریاضی

«تفکر، تمرین، تسلط»

دوم ابتدایی

تألیف: دپارتمان ابتدایی مؤسسه کانون ریاضیدانان زمان

نظارت عالی: علی خزایی

عنوان و نام پدیدآور : ریاضی تفکر، تمرین، تسلط دوم ابتدایی
مشخصات نشر : تهران: مؤسسه کانون ریاضیدانان زمان، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری : ۱۱۸ ص؛ ۲۲×۲۹ س.م.
شابک : 978-600-7903-46-9
وضعیت فهرست نویسی : فیپای مختصر
شناسه افزوده : خزائی، علی، ۱۳۴۸ -
شناسه افزوده : کانون ریاضیدانان زمان
شماره کتابشناسی ملی : ۴۳۶۲۰۸۷

نام کتاب:	ریاضی «تفکر، تمرین، تسلط» دوم ابتدایی
تألیف:	دپارتمان ابتدایی مؤسسه کانون ریاضیدانان زمان
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۷۹۰۳-۴۶-۹
	ISBN:978-600-7903-46-9
نوبت چاپ:	چاپ دوم - ۱۳۹۶
تیراژ:	جلد ۱۰۰۰

تعداد صفحات: ۱۱۸ صفحه

قیمت: ۱۷۰۰۰ تومان

ناشر: مؤسسه کانون ریاضیدانان زمان - تلفن مرکز پخش: ۷۵ ۵۵ ۹۵ ۸۸ (۰۲۱)

فروشگاه دائمی: تهران - میدان انقلاب - خیابان کارگر شمالی - نرسیده به بلوار کشاورز - پلاک ۱۵۴۷ - طبقه دوم - واحد ۳۳

حق چاپ برای کانون ریاضیدانان زمان محفوظ است.

کپی برداری و تکثیر هر قسمت از کتاب بدون اجازه کتبی از کانون ریاضیدانان زمان پیگرد قانونی دارد.

پیش‌گفتار

گسترده‌گی و تعمیق دانش ریاضی از سویی و کاربرد وسیع آن در سایر علوم به حدی است که این علم مادر همه علوم لقب گرفته است. وسعت کاربرد این دانش در علوم مختلف از جمله علوم مهندسی، علوم کشاورزی، علوم انسانی، علوم پزشکی، علوم کامپیوتر و ... بر اهمیت فراگیری آن از سوی دانش‌آموزان، دانش‌پژوهان و دانشجویان می‌افزاید. البته یادگیری ریاضیات را می‌توان به دو منظور خلاصه کرد. ضمن تحقق اهداف کاربردی آن و رفع نیازهای زندگی روزمره، باعث پرورش توانایی‌های ذهنی، تقویت قدرت تفکر منطقی، ایجاد و تقویت نظام فکری، افزایش قدرت طبقه‌بندی مفاهیم و آموخته‌های علمی و خلاصه تقویت قدرت برنامه‌ریزی در همه‌ی امور می‌گردد.

یکی از ابزارهای قدرتمند برای تفهیم مفاهیم ریاضیات، استفاده از منابع آموزشی کمک درسی با نگاهی جدید می‌باشد. کانون ریاضیدانان زمان به‌عنوان جامع‌ترین مرکز تخصصی آموزش، نشر و گسترش علم ریاضی، و با هدف ایجاد علاقه نسبت به درس ریاضی برای عموم و با ارائه‌ی روش‌های نوین آموزشی، اقدام به تألیف و چاپ ۸ عنوان کتاب کمک درسی در کلیه‌ی مقاطع تحصیلی نموده است. عناوین و توضیحات این کتاب‌ها به شرح زیر است:

(۱) مجموعه کتاب‌های تابستانه: این کتاب‌ها در کلیه‌ی مقاطع تحصیلی تألیف شده‌اند. نحوه‌ی نگارش آن‌ها در قالب درسنامه‌ی مختصر ولی بسیار مفید و آموزنده به همراه نکات کلیدی، با رویکرد مروری بر گذشته و چشم‌اندازی به آینده (بخشی مربوط به مطالب سال‌های تحصیلی گذشته و بخشی نیز مربوط به سال تحصیلی آینده) است. پیشنهاد می‌گردد این کتاب‌ها در فصل تابستان مطالعه شوند.

(۲) مجموعه کتاب‌های مقدماتی: این کتاب‌ها در مقاطع ابتدایی و متوسطه اول (راهنمایی) تألیف شده‌اند. نحوه‌ی نگارش آن‌ها در قالب درسنامه‌ی بسیار کامل همراه با آموزش دقیق مفاهیم ریاضی در سطح مقدماتی براساس مطالب کتاب‌های درسی آموزش و پرورش، ارائه‌ی مثال‌های متنوع همراه با پاسخ تشریحی، ارائه‌ی نکات مهم و کلیدی در جهت تکمیل مطالب و تمرین‌های بدون پاسخ پایان هر فصل است. پیشنهاد می‌گردد این کتاب‌ها در طول سال تحصیلی و همراه با کتاب درسی مطالعه شوند.

(۳) مجموعه کتاب‌های پیشرفته: این کتاب‌ها در مقاطع ابتدایی و متوسطه اول (راهنمایی) تألیف شده‌اند. نحوه‌ی نگارش آن‌ها در قالب درسنامه‌ی بسیار کامل همراه با آموزش دقیق مفاهیم ریاضی در سطح پیشرفته و گسترده در ادامه‌ی مطالب کتاب‌های مقدماتی، ارائه‌ی مثال‌های متنوع همراه با پاسخ تشریحی، ارائه‌ی نکات مهم و کلیدی در جهت تکمیل مطالب و تمرین‌های بدون پاسخ پایان هر فصل است. پیشنهاد می‌گردد این کتاب‌ها در طول سال تحصیلی و همراه با کتاب درسی و کتاب مقدماتی مطالعه شوند.

(۴) مجموعه کتاب‌های جامع: این کتاب‌ها در مقطع متوسطه دوم (دبیرستان) تألیف شده‌اند. نحوه‌ی نگارش آن‌ها در قالب درسنامه‌ی بسیار کامل همراه با آموزش دقیق مفاهیم ریاضی از سطح مقدماتی تا سطح پیشرفته براساس مطالب کتاب‌های درسی آموزش و پرورش، ارائه‌ی مثال‌های متنوع از سطح مقدماتی تا سطح پیشرفته همراه با پاسخ تشریحی، ارائه‌ی نکات مهم و کلیدی در جهت تکمیل مطالب، سؤالات تشریحی بدون پاسخ و سؤالات چهارگزینه‌ای همراه با پاسخ کلیدی و شگفتی‌های ریاضی در پایان هر فصل است. پیشنهاد می‌گردد این کتاب‌ها در طول سال تحصیلی و همراه با کتاب درسی مطالعه شوند.

۵) **مجموعه کتاب‌های تیزهوشان:** این کتاب‌ها در مقاطع ابتدایی و متوسطه اول (راهنمایی) جهت آمادگی دانش‌آموزان پایه‌ی ششم ابتدایی و پایه‌ی نهم متوسطه اول (راهنمایی) برای آزمون ورودی مدارس تیزهوشان، نمونه دولتی و برتر کشور در قالب درسنامه‌ی تستی همراه با نکات کلیدی و کاربردی در حل تست‌ها و سؤالات چهارگزینه‌ای با عنوان سنجش و ارزشیابی (۱) و (۲) به تألیف و چاپ رسیده‌اند. مطالعه‌ی این کتاب‌ها به دانش‌آموزان پایه‌های پنجم و ششم در مقطع ابتدایی و دانش‌آموزان پایه‌های هشتم و نهم در مقطع متوسطه اول (راهنمایی) پیشنهاد می‌گردد.

۶) **مجموعه کتاب‌های موضوعی:** این کتاب‌ها بیش‌تر جنبه‌ی تخصصی مباحث ریاضی مقطع متوسطه دوم (دبیرستان) را دارند و شامل درسنامه‌ی کامل، ارائه‌ی مثال‌های متنوع همراه با پاسخ تشریحی، نکات مهم و کاربردی در جهت تکمیل مطالب و تمرین‌های بدون پاسخ پایان هر فصل می‌باشند. این کتاب‌ها اطلاعات دانش‌آموزان را در مباحث مختلف ریاضی مقطع دبیرستان افزایش می‌دهند و باعث تقویت علمی آن‌ها در درس ریاضی و رفع ضعف‌های آن‌ها می‌شوند.

۷) **مجموعه کتاب‌های یکی من، یکی تو:** این کتاب‌ها در کلیه‌ی مقاطع تحصیلی تألیف شده‌اند. نحوه‌ی نگارش آن‌ها به این صورت است که یک سؤال همراه با روش حل (یکی من) توسط مؤلف طراحی شده و به دنبال آن، یک سؤال بدون حل (یکی تو) به دانش‌آموز واگذار شده است. سؤالات «یکی من» و «یکی تو» تقریباً مشابه یک‌دیگر هستند و طراحی آن‌ها کاملاً هوشمندانه و هدفمند است. پیشنهاد می‌گردد این کتاب‌ها در طول سال تحصیلی و به ویژه در ایام امتحانات مطالعه شوند.

۸) **مجموعه کتاب‌های «تفکر، تمرین، تسلط»:** این کتاب‌ها در کلیه‌ی مقاطع تحصیلی تألیف شده‌اند. نحوه‌ی نگارش آن‌ها به این صورت است که هر فصل از کتاب شامل سه بخش تفکر، تمرین و تسلط می‌باشد. در بخش «تفکر» مفاهیم مورد نیاز فصل و همچنین انتظاراتی که از دانش‌آموز می‌رود، به صورت مختصر و مفید بیان شده است؛ در بخش «تمرین» نمونه سؤالات امتحانی متنوعی در دو سطح مقدماتی و پیشرفته در اختیار دانش‌آموز قرار می‌گیرد و در بخش «تسلط» جهت سنجش و ارزشیابی دانش‌آموز، آزمونی از آن فصل به عمل می‌آید. پیشنهاد می‌گردد این کتاب‌ها همراه با کتاب‌های مقدماتی و پیشرفته مطالعه شوند.

امید است معلمین و مدرسین گرامی و همچنین دانش‌آموزان، دانش‌پژوهان و دانشجویان عزیز، پس از مطالعه‌ی کتاب‌های کانون، نظرات و پیشنهادات خود را منعکس نموده و ما را در ادامه‌ی راه یاری نمایند.

کانون ریاضیدانان زمان

مرکز تخصصی آموزش، نشر و گسترش فرهنگ ریاضی

«به نام نامی آفریننده نظام هستی»

دانای فرزانه بی آنکه کام سپارد می داند؛ بی آنکه بکند می بیند و بی عمل سامان می دهد.

خداوند بزرگ را سپاس می گوئیم که توفیق دیگری ارزانی داشت تا بتوانیم خدمتی هرچند کوچک در راستای رشد و شکوفایی فرزندان عزیز ایران زمین بنماییم.

در ادامه‌ی تألیف کتاب‌های ممتاز کانون و به جهت تکمیل آن‌ها، اکنون هشتمین عنوان از کتاب‌های کمک‌درسی با عنوان «تفکر، تمرین، تسلط» که در مقابل شما قرار دارد، نگارش شده است. نحوه‌ی تألیف و نگارش این کتاب به شرح زیر است:

* کتاب «تفکر، تمرین، تسلط» اولین بار با ابتکار و خلاقیت و سبکی نو و هدفدار توسط کانون ریاضیدانان زمان تألیف شده است.

* نحوه‌ی نگارش این کتاب به این صورت است که هر فصل از کتاب شامل سه بخش (۱) تفکر (۲) تمرین (۳) تسلط می‌باشد. در بخش «تفکر» مفاهیم مورد نیاز فصل و همچنین انتظاراتی که از دانش‌آموز می‌رود، به صورت مختصر و مفید بیان شده است. در بخش «تمرین» نمونه سؤالات امتحانی متنوع ریاضی در دو سطح مقدماتی و پیشرفته در اختیار دانش‌آموز قرار گرفته است و در بخش «تسلط» جهت سنجش و ارزشیابی دانش‌آموز، آزمون‌هایی از آن فصل به عمل آمده است.

امید است که مطالعه‌ی این کتاب، بستری مناسب برای پیشرفت دانش‌آموزان عزیز در درس ریاضی باشد.

دپارتمان ابتدایی

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	فصل اول: «عدد و رقم»
۱	تفکر
۲	تمرین
۲	سؤالات سطح مقدماتی
۱۱	سؤالات سطح پیشرفته
۱۶	تسلط
۱۹	فصل دوم: «جمع و تفریق عددهای دو رقمی»
۱۹	تفکر
۲۰	تمرین
۲۰	سؤالات سطح مقدماتی
۲۷	سؤالات سطح پیشرفته
۳۲	تسلط
۳۵	فصل سوم: «شکل‌های هندسی»
۳۵	تفکر
۳۶	تمرین
۳۶	سؤالات سطح مقدماتی
۴۳	سؤالات سطح پیشرفته
۴۸	تسلط
۵۱	فصل چهارم: «عددهای سه رقمی»
۵۱	تفکر
۵۲	تمرین
۵۲	سؤالات سطح مقدماتی
۶۰	سؤالات سطح پیشرفته
۶۵	تسلط
۶۷	فصل پنجم: «اندازه‌گیری»
۶۷	تفکر
۶۸	تمرین
۶۸	سؤالات سطح مقدماتی
۷۴	سؤالات سطح پیشرفته
۷۷	تسلط

فصل ششم: «جمع و تفریق عددهای سه رقمی» ۷۹

تفکر ۷۹

تمرین ۸۰

سؤالات سطح مقدماتی ۸۰

سؤالات سطح پیشرفته ۸۷

تسلط ۹۰

فصل هفتم: «کسر و احتمال» ۹۳

تفکر ۹۳

تمرین ۹۴

سؤالات سطح مقدماتی ۹۴

سؤالات سطح پیشرفته ۱۰۰

تسلط ۱۰۳

فصل هشتم: «آمار و نمودار» ۱۰۵

تفکر ۱۰۵

تمرین ۱۰۶

سؤالات سطح مقدماتی ۱۰۶

سؤالات سطح پیشرفته ۱۱۴

تسلط ۱۱۷

تفکیر

انتظاراتی که در این فصل از دانش آموز می‌رود:

- ۱- تصویرخوانی و ایجاد ارتباط کلامی با سؤال
- ۲- شمارش شکل‌ها با دسته‌بندی کردن یا خط زدن
- ۳- خواندن و نوشتن اعداد ۱ تا ۹۹ به ترتیب از کوچک به بزرگ
- ۴- جمع و تفریق با استفاده از ابزارهای مختلف
- ۵- استفاده از ابزارهای مختلف برای آمار و سرشماری
- ۶- کامل کردن جدول شگفت‌انگیز اعداد
- ۷- خواندن و نوشتن ساعت کامل
- ۸- ایجاد ارتباط بین نمادهای مختلف یک عدد (فارسی و لاتین)
- ۹- ترکیب و شمارش اعداد به صورت تقریبی
- ۱۰- مهارت در حدس زدن برای شمارش تعداد شکل‌های یک دسته
- ۱۱- مهارت در مقایسه‌ی اعداد
- ۱۲- حل مسئله به روشی که او را سریع‌تر و آسان‌تر به جواب برساند
- ۱۳- درک کامل الگویابی عددی و هندسی
- ۱۴- کاربرد عدد و رقم در محیط پیرامون

تمرین

سوالات سطح مقدماتی

۱. در هریک از پرسش‌های زیر، گزینه‌ی صحیح را مشخص کنید.

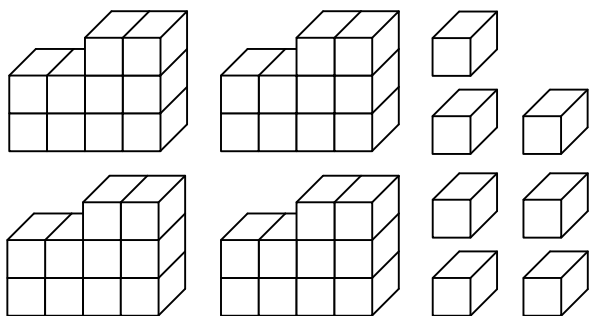
الف) با رقم‌های ۰ و ۷ چند عدد دو رقمی می‌توان ساخت؟

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

ب) شکل مقابل چه عددی را نشان می‌دهد؟

۷۴ (۱)

۵۶ (۲)

۳۸ (۳)

۴۷ (۴)

پ) کدام رابطه درست است؟

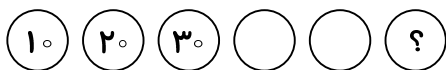
۴۲ > ۸۱ (۴)

۷۵ = ۱۰ (۳)

۶۳ < ۵۸ (۲)

۱۵ > ۱۲ (۱)

ت) در الگوی مقابل، به جای ؟ چه عددی باید نوشت؟

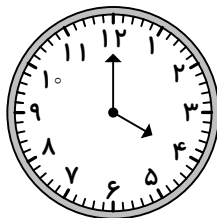
۵۰ (۲)

۴۰ (۱)

۷۰ (۴)

۶۰ (۳)

ث) ساعت مقابل، چه زمانی را نشان می‌دهد؟

۴ (۲)

۳ (۱)

۷ (۴)

۱۲ (۳)

ج) در شمارش ۳ تا ۳ تا، عدد بعد از ۱۵ کدام است؟

۲۰ (۴)

۱۶ (۳)

۱۸ (۲)

۲۱ (۱)

چ) با رقم‌های ۳۸ چند عدد دو رقمی دیگر می‌توان نوشت؟

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

ح) کدام جمع زیر برای عبارت $7 = \dots + \dots$ مناسب است؟

(۱) $4 + 2$ (۲) $2 + 5$ (۳) $4 + 4$ (۴) $5 + 1$

خ) هر طبقه ساختمان با ۵ چینه درست می‌شود. ساختمان ۴ طبقه با چند چینه ساخته می‌شود؟

(۱) ۱۰   (۲) ۱۵   (۳) ۲۵   (۴) ۲۰

د) حاصل عبارت $5 + 5 + 4 + 20 + 10 + 2$ کدام است؟

(۱) ۳۶   (۲) ۴۶   (۳) ۵۶   (۴) ۶۶

۲. عبارت‌های زیر را کامل کنید.

الف) هشتمین عدد بعد از عدد ۳۲، عدد ..... است.

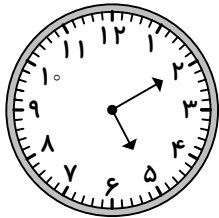
ب) حاصل عبارت $4 + 3 - 8$ برابر با ..... است.

پ) عددی که رقم یکان آن ۴ و رقم دهگان آن ۷ باشد، برابر با ..... است.

ت) عدد دو رقمی که رقم دهگان آن ۲ و رقم یکان آن ۳ تا بیش‌تر از دهگان باشد، برابر با ..... است.

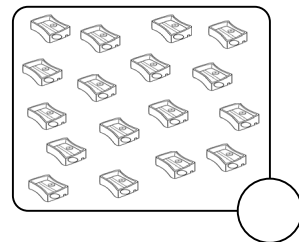
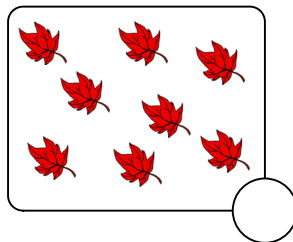
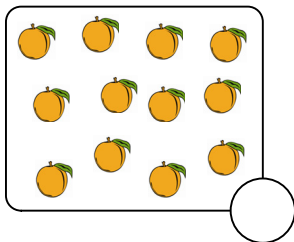
ث) یک خانه با ۴ چوب‌کبریت ساخته می‌شود. ۳ خانه با ..... چوب‌کبریت ساخته می‌شود.

ج) در شکل مقابل، ساعت از ..... گذشته است.

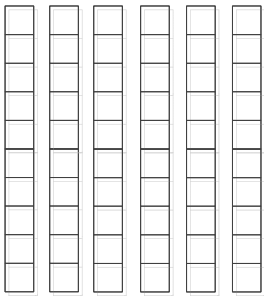

$5 + 6 + 5 + 10 + 20$

۳. عدد هر دسته را بنویسید.

۴. با توجه به شکل زیر، جدول را کامل کنید و عدد را با رقم و با حروف بنویسید.

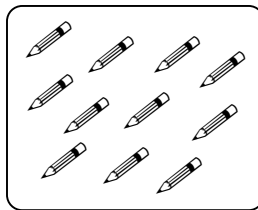
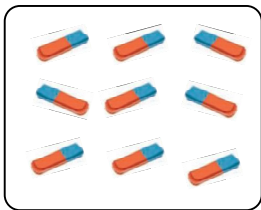

ده تایی	یکی
.....	.....

با رقم: .....

با حروف: .....

۵. ابتدا تعداد شکل‌های هر دسته را زیر آن بنویسید، سپس آن‌ها را با هم مقایسه کنید و از هر دو طرف بخوانید.

.....

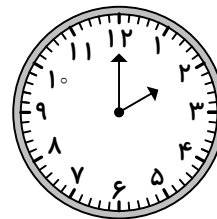
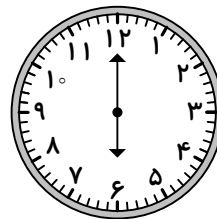
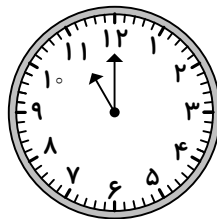
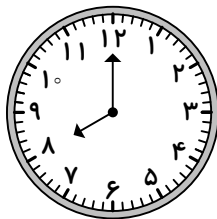
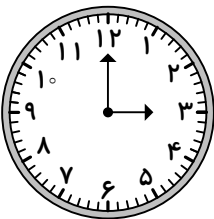
.....

پاک‌کن .....

مداد .....

۶. هریک از ساعت‌های زیر، چه زمانی را نشان می‌دهند؟

.....

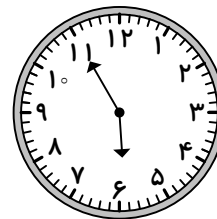
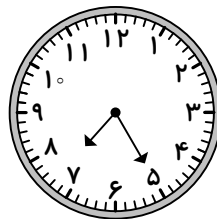
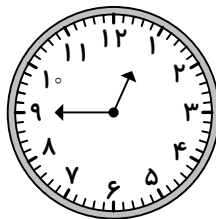
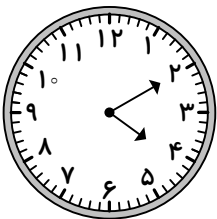
.....

.....

.....

.....

۷. با توجه به هر شکل، در جای خالی عدد مناسب بنویسید.

ساعت به ..... مانده است. ساعت از ..... گذشته است. ساعت به ..... مانده است. ساعت از ..... گذشته است.

۸. نوشتن عددها را ادامه دهید.

۹۰ - ..... - ۲۰ - ۱۰

۹. جاهای خالی را کامل کنید.

هفتاد و شش - هفتاد و هفت - ..... - ..... - ..... - .....

..... - ..... - ..... - ..... - .....

..... - ..... - ..... - ..... - .....

.....

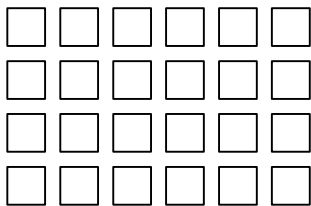
-----

۱۰. الگوی عددی زیر را کامل کنید.

-----

۱۱. ابتدا شکل را دسته‌بندی کرده، سپس جاهای خالی را کامل کنید.

ده‌تایی	یکی
.....	.....

با رقم: .....

با حروف: .....

-----

۱۲. با رقم‌های ۴ و ۹ هر چه قدر می‌توانید عدد دو رقمی بنویسید.

-----

۱۳. در عدد ۶۳، رقم یکان برابر با ..... و رقم دهگان برابر با ..... است.

-----

۱۴. همه‌ی عددهای دو رقمی را بنویسید که رقم‌های یکان و دهگان آن‌ها مثل هم باشند.

-----

۱۵. با رقم‌های ۰، ۳ و ۸ چند عدد دو رقمی می‌توان نوشت؟ آن‌ها را بنویسید.

۱۶. یک عدد دو رقمی بنویسید که رقم یکان آن ۷ و رقم دهگان آن ۴ تا کم تر از رقم یکان باشد.

۱۷. عدد مقابل را با رقم و با حروف بنویسید. «رقم یکان: ۲ و رقم دهگان: ۶»

با رقم: .....

با حروف: .....

۱۸. جاهای خالی را کامل کنید.

الف) ۴۵ یعنی ..... ده تایی و ..... یکی

ب) ..... یعنی ۲ یکی و ۷ ده تایی

۱۹. با رقم های ۷، ۰، ۶ چند عدد دو رقمی (بدون رقم های تکراری) می توان نوشت؟ آن ها را بنویسید.

۶

۲۰. حاصل جمع ها و تفریق های زیر را از هر راهی که دوست دارید، به دست آورید.

الف) $10 - 3 = \dots\dots$

ب) $5 + 9 = \dots\dots$

ج) $4 + 8 = \dots\dots$

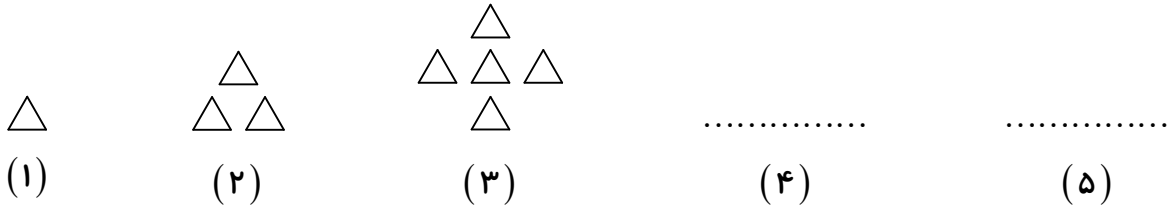
د) $11 - 6 = \dots\dots$

و) $12 - 5 = \dots\dots$

ه) $7 + 8 = \dots\dots$

۲۱. با رقم های عدد ۴۰ هر چه قدر می توانید عدد دو رقمی بنویسید.

۲۲. شکل‌های چهارم و پنجم الگوی هندسی زیر را رسم کنید.

۲۳. ۵ دسته‌ی ده‌تایی و ۲ یکی را به ۴ یکی اضافه کردیم. عدد حاصل چیست؟ آن را در جدول قرار دهید و با رقم و با حروف بنویسید.

ده‌تایی	یکی
.....	.....

با رقم: .....

با حروف: .....

۲۴. الگویابی کنید.

$$7 - 14 - 21 - \dots - \dots - \dots - \dots - \dots - \dots - \dots - \dots - \dots$$

۲۵. ۴ تا ۴ تا بشمارید.

$$4 - 8 - \dots - \dots - \dots - \dots - \dots - \dots - \dots - \dots - \dots$$

۲۶. حاصل عبارت‌های زیر را به دست آورید.

الف) $10 + 20 + 5 + 5 + 5 + 2 = \dots$

ب) $5 + 10 + 5 + 20 + 10 + 8 = \dots$

۲۷. حاصل عبارت زیر را با رنگ کردن مربع‌ها به دست آورید.

$$9 + 4 + 3 = \dots$$

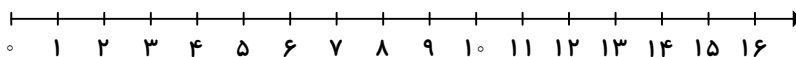
۲۸. حاصل جمع‌های زیر را تعیین کنید.

الف) $8 + 8 + 8 = \dots$

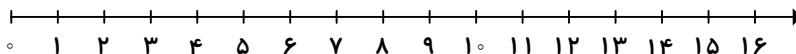
ب) $6 + 6 + 6 + 6 = \dots$

۲۹. حاصل جمع‌ها و تفریق‌های زیر را با استفاده از محور به دست آورید.

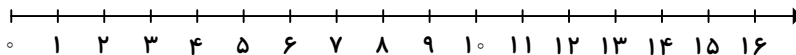
الف) $15 - 8 = \dots\dots$

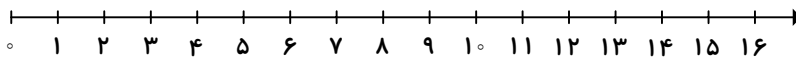
ب) $9 + 7 = \dots\dots$

ج) $13 - 6 = \dots\dots$

د) $4 + 10 = \dots\dots$

۳۰. ابتدا جدول را کامل کنید، سپس با استفاده از جدول، جواب جمع‌ها و تفریق‌ها را پیدا کنید.

۱	۲	۳							۱۰
۱۱				۱۵			۱۸		

$14 + 5 = \dots\dots$

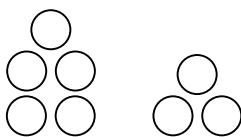
$14 - 9 = \dots\dots$

$8 + 7 = \dots\dots$

$20 - 6 = \dots\dots$

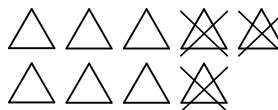
۳۱. برای هر شکل، جمع یا تفریق مناسب بنویسید.

الف)

$\dots\dots + \dots\dots = \dots\dots$

ب)

$\dots\dots - \dots\dots = \dots\dots$

۳۲. جاهای خالی را کامل کرده و به تعداد هر عدد، از مربع‌ها رنگ کنید.

$\dots 5 \dots + \dots 3 \dots + \dots 1 \dots = 9$

--	--	--	--	--	--	--	--

$\dots 2 \dots + \dots 4 \dots + \dots 3 \dots = 9$

--	--	--	--	--	--	--	--

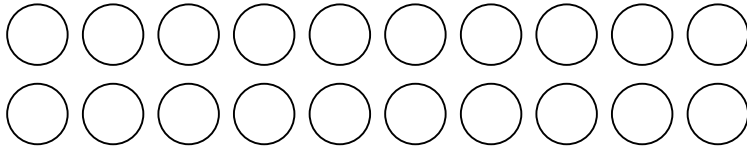
$\dots 4 \dots + \dots 1 \dots + \dots 4 \dots = 9$

--	--	--	--	--	--	--	--

۳۳. حاصل عبارت زیر را با رنگ کردن دایره‌ها به دست آورید.

$$5 + 7 + 4 + 3 = \dots\dots$$

۳۴. علی ۴ بسته مدادرنگی ۶ تایی به رنگ‌های قرمز، زرد، سبز، آبی، قهوه‌ای و مشکی دارد. او رنگ‌های آبی و زرد را از هر ۴ بسته برداشت. حالا علی چند مدادرنگی برایش باقی مانده است؟ (با رسم شکل)

۳۵. شایان ۱۹ مهره دارد که ۷ تای آن‌ها زرد و بقیه قرمز هستند. ۴ تا از مهره‌های قرمز گم شدند. حالا او چند مهره‌ی قرمز دارد؟ (با رسم شکل)

۳۶. زهرا هفته‌ی گذشته ۵ کتاب داستان خواند. او این هفته ۳ کتاب علمی و ۴ کتاب داستان دیگر خواند. زهرا در این هفته چند کتاب خوانده است؟ (با رسم شکل)

۳۷. یک ساختمان ۷ طبقه دارد. اگر در هر طبقه‌ی این ساختمان ۴ واحد مسکونی باشد، در این ساختمان چند واحد مسکونی است؟ (با رسم چوب‌خط)

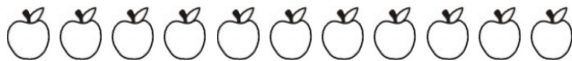
-----

۳۸. الهام ۳۸ برچسب رنگی دارد. ۲۳ تا از برچسب‌ها به رنگ طلایی و بقیه به رنگ قرمز هستند. او چند برچسب قرمز دارد؟

توجه: درسنامه‌ی جامع و کامل مربوط به این فصل در کتاب‌های مقدماتی و پیشرفته بیان شده است.

سؤالات سطح پیشرفته

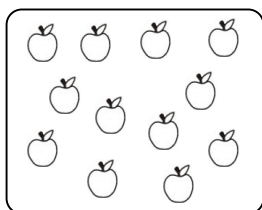
۱. ششمین عدد بعد از عددی که شکل زیر نشان می‌دهد، چه عددی است؟

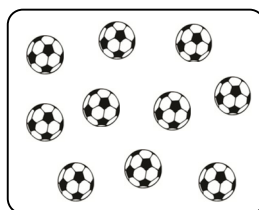
۲. ابتدا جدول زیر را کامل کرده، سپس با توجه به آن در کادر، شکل مناسب بکشید.

۵	### //	.....	///	.....	### //	.....	///	.....	۹	۲

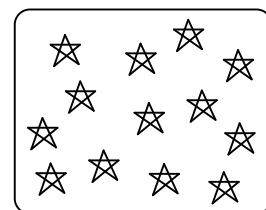
۳. به تعداد شکل‌های دسته‌ی بیش‌تر، از گل‌ها رنگ کنید.

(۱)

(۲)

(۳)

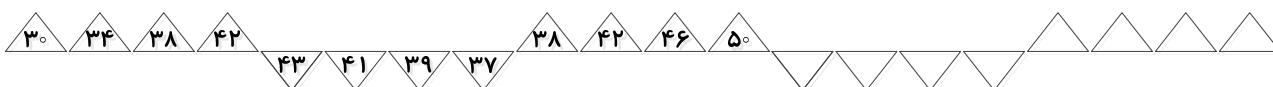
۴. کدام عدد دو رقمی است که در آن رقم ۸ کم‌ترین ارزش مکانی و رقم ۵ بیش‌ترین ارزش مکانی را دارد؟

۵. با رقم‌های ۳، ۵، ۰ و ۷ هر چه قدر می‌توانید عدد دو رقمی (بدون رقم‌های تکراری) بنویسید.

۶. با رقم‌های ۲، ۶، ۸ و ۹ کوچک‌ترین و بزرگ‌ترین عدد دو رقمی (بدون رقم‌های تکراری) را بنویسید.

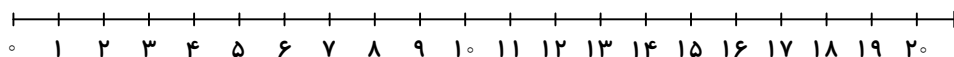
۷. در عددهای ۲۵ و ۴۹، کوچک‌ترین رقم در کدام مرتبه قرار دارد؟

۸. الگوی زیر را ادامه دهید.

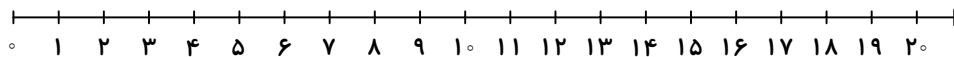

۹. حاصل عبارت‌های زیر را با استفاده از محور به دست آورید.

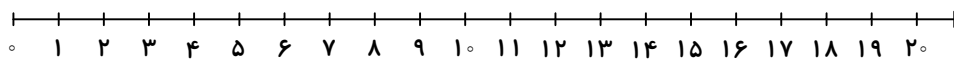
الف) $11 + 8 - 5 + 2 = \dots\dots$

ب) $7 + 9 - 4 + 8 = \dots\dots$

ج) $20 - 13 + 6 + 4 = \dots\dots$

۱۰. حاصل عبارت‌های زیر را به صورت ذهنی حساب کنید.

الف) $30 + 50 - 20 + 6 + 10 + 2 = \dots\dots$

ب) $90 - 40 + 30 + 4 + 3 - 10 = \dots\dots$

ج) $20 + 70 - 30 + 10 - 40 + 6 + 4 - 5 = \dots\dots$

۱۱. با رنگ کردن مربع‌ها، حاصل جمع‌های زیر را به دست آورید.

الف) $۴ + ۸ + ۳ + ۹ = \dots\dots$

--	--	--

ب) $۱۱ + ۵ + ۷ + ۶ = \dots\dots$

--	--	--

ج) $۹ + ۴ + ۸ + ۵ = \dots\dots$

--	--	--

۱۲. ابتدا چهار عدد بنویسید که حاصل جمع‌شان برابر با ۱۴ شود، سپس با استفاده از چهار رنگ مختلف، مربع‌ها را رنگ کنید.

		$\dots\dots + \dots\dots + \dots\dots + \dots\dots = ۱۴$
--	--	--

		$\dots\dots + \dots\dots + \dots\dots + \dots\dots = ۱۴$
--	--	--

		$\dots\dots + \dots\dots + \dots\dots + \dots\dots = ۱۴$
--	--	--

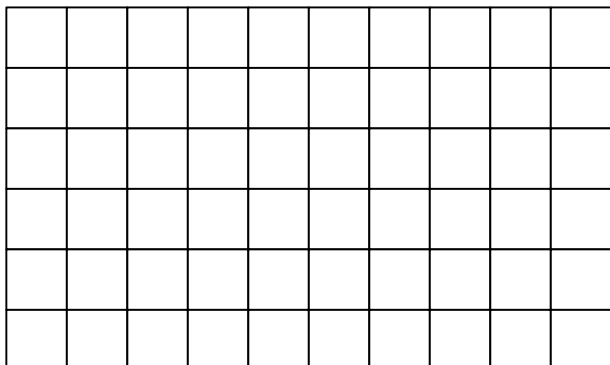
۱۳. پنج عدد بعدی را با رسم چوب‌خط پیدا کنید.

۹ ، ۱۸ ، ..... ، ..... ، ..... ، ..... ، .....
 /// ////   /// /// ///
               ///

۱۴. در شمارش ۸ تا ۸ تا، سومین عدد بعد از ۴۸ چند است؟

۱۵. در شمارش ۷ تا ۷ تا، پنجمین عدد قبل از ۷۰ چند است؟

۱۶. تعداد خانه‌های شکل زیر را با شمارش ۵ تا ۵ تا تعیین کنید.

۱۷. در داخل دایره، علامت $<$ یا $=$ یا $>$ بگذارید.

$$7 - 3 \bigcirc 4$$

$$5 + 6 \bigcirc 10$$

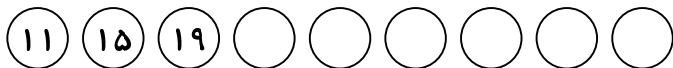
$$20 + 10 \bigcirc 10 + 10 + 8$$

$$23 \bigcirc 32$$

۱۸. عددهای ۱۸، ۷۵، ۴۲ و ۶۱ را از بزرگ به کوچک بنویسید.

..... > ..... > ..... > .....

۱۹. الگوی عددی زیر را ادامه دهید.

۲۰. با رقم‌های عدد ۳۶، کدام عدد دو رقمی را می‌توان نوشت؟

۳۴ (۴)

۶۳ (۳)

۳۵ (۲)

۶۲ (۱)

۲۱. اگر عقربه‌ی ساعت‌شمار روی ۸ و عقربه‌ی دقیقه‌شمار روی ۱۲ باشد، ساعت چند است؟

۲۲. سامان ۳۲ کتاب دارد که ۸ تا از آن‌ها کتاب کمک‌درسی، ۱۰ تا از آن‌ها کتاب علمی و بقیه کتاب

داستانی است. سامان چند کتاب داستانی دارد؟ (با رسم شکل)

۲۳. امروز روز بیست و نهم ماه است. ۱۸ روز قبل، چه روزی از ماه است؟ (با رسم محور)

-----
۲۴. پریسا ۶ گل رُز، ۷ گل مریم و ۴ گل میخک داشت. او چند گل دارد؟ اگر ۵ تا از گل‌های رُز را به مادرش هدیه بدهد، چند گل برای خودش باقی می‌ماند؟ (با رسم چوب‌خط)

توجه: درسنامه‌ی جامع و کامل مربوط به این فصل در کتاب‌های مقدماتی و پیشرفته بیان شده است.

۶. با رقم‌های ۴، ۶، ۱ و ۷ چند عدد دو رقمی (بدون رقم‌های تکراری) می‌توان ساخت؟ آن‌ها را بنویسید.

.....
۷. ۲ دسته‌ی ده‌تایی و ۵ دسته‌ی ده‌تایی مداد را روی هم ریختیم و بعد به آن‌ها ۴ تا یکی اضافه کردیم. تعداد مدادها چه قدر است؟ (با رسم شکل)

